

Nr 106

Av herr **Holmberg m. fl.**, om åtgärder mot kostnadsöverbältring
från stat till kommun.

(Lika lydande med motion nr 89 i Första kammaren)

I årets finansplan aviseras att förslag till reformering av skattesystemet för enskilda personer kommer att föreläggas riksdagen senare under våren. Syftet med förslaget sägs bl. a. främst vara att »åstadkomma en omfördelning av skattebördan till förmån för låginkomsttagarna». Denna omfördelning skall åstadkommas genom lättnad inte bara i den statliga beskattningen utan även i den kommunala. Det skattebortfall för stat och kommun som blir följderna av en sådan omläggning föreslås finansierad genom höjd mervärdesskatt. Beträffande den kommunala utgiftsexpansionen föreslås inga åtgärder.

Under åren 1959—1969 har den totala kommunala utdebiteringen ökat med sammanlagt 42,6 %. Från mitten av 1950-talet och till år 1970 har medelutdebiteringen stigit från ca 12 kronor till 21 kronor. Om denna utvecklingstakt fortsätter har vi i mitten av 1970-talet en kommunalskatt på över 25 kronor!

Höjningarna av de kommunala utdebiteringarna är till väsentlig del en följd av att nya och utvidgade uppgifter ålagts dem. Inte minst på sjukvårdens område har kostnadsutvecklingen varit påfallande. Landstingen har måst höja sina utdebiteringar med inte mindre än 84,6 % under åren 1959—1969. Kommunerna har på grund av att full kostnadstäckning inte erhållits för de uppgifter som staten ålagt dem ställts inför mycket svårberästrade ekonomiska problem.

Genom de höjda kommunala utdebiteringarna och utvecklingen av det kommunala skatteunderlaget har statens utgifter för den av 1965 års riksdag beslutade skatteutjämningsreformen ökat kraftigt. Kostnaderna för budgetåret 1970/71 beräknas uppgå till 1 680 miljoner kronor. Trots stegringen i skatteutjämningsbidragen är spridningen kring 1970 års medelutdebitering på 21:00 kronor betydande. Sålunda var den högsta utdebiteringen i landet år 1969 inte mindre än 24:30 kronor. Lägsta utdebiteringen i landet låg samma år på 15:41 kronor. Skillnaden mellan högsta och lägsta utdebitering uppgick således till 8:90 kronor.

Det s. k. utskyldsavdraget, d. v. s. avdragsrätt för erlagd kommunalskatt, infördes för att reducera betydelsen av de stora variationerna i utdebite-

ringarna. Finansministern ämnar nu föreslå riksdagen att detta avdrag slopas för enskilda personer. En sådan åtgärd skulle innebära:

1. Olikheter i beskattning mellan dem som bor på en ort med hög eller låg utdebitering ökar. Koncentrationen av höga inkomsttagare till lågskattekommuner uppmuntras. Möjligheten för högskattekommunerna t. ex. i Norland och skogslänen att dra till sig kvalificerad arbetskraft försvåras.

2. Garantibeskattningen av villor, lantbruk och andra fastigheter skulle göras ännu mera kännbar.

3. Även om full hänsyn tas till det slopade avdraget vid utformningen av den statliga skatteskalen så att därigenom progressivitetsskärpning uppkommer, blir belastningen oskäligt hög för dem som bor i högskattekommuner eller som på grund av reglerna om garantiskatt betalar hög kommunalskatt.

Finansministern motiverar slopandet av kommunalskatteavdraget med att »det argument som tidigare gällde för avdragsrätten har förlorat i styrka på grund av den relativa jämnhet som numera råder i fråga om den kommunala utdebiteringen». Riktigheten i detta påstående och att man därigenom åstadkommer en rättvisare beskattning kan med hänsyn till vad som sagts ovan starkt ifrågasättas.

Risken för att 1971 års skatteomläggning leder till en skärpning av progressionen och därigenom en höjning av skatteuttaget på stora inkomstgrupper är överhängande, dels på grund av det slopade kommunalskatteavdraget, dels på grund av att finansministern inte föreslagit någon åtgärd mot den ökande kostnadsövertvåringen från stat till kommun.

Med stöd av ovanstående hemställas,

att riksdagen med anledning av det aviserade förslaget om slopande av avdragsrätten för erlagd kommunalskatt måtte hemställa om förslag till åtgärder mot kostnadsövertvåringen från stat till kommun.

Stockholm den 20 januari 1970

Yngve Holmberg (m)

Leif Cassel (m)

Astrid Kristensson (m)

Staffan Burenstam Linder (m)

Rolf Eliasson (m)

Tage Magnusson (m)

i Moholm

i Borås

Carl Eric Hedin (m)

Karin Wetterström (m)